

Eugen Hurubă

**Executarea silită în Republica Moldova.
Culegere de acte normative**

Eugen Hurubă

**Executarea silită în Republica Moldova.
Culegere de acte normative**

Universul Juridic
București
-2015-

Editat de **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Copyright © 2015, **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al

S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA
ȘI ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL
ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Executarea silită în Republica Moldova : culegere de acte normative /

coord.: dr. Eugen Hurubă. - București : Universul Juridic, 2015

ISBN 978-606-673-695-4

I. Hurubă, Eugen (coord.)

347.952(478)

REDACȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.666**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL tel.: **021.314.93.15**
DISTRIBUȚIE: fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

Prefață

Înfăptuirea justiției și aplicarea corectă a hotărârilor judecătorești sunt deziderate care i-au frământat pe oamenii tuturor timpurilor. Un recent editorial¹ publicat în Revista „Palatul de Justiție” îmi reamintește o frumoasă poveste de care se leagă întreaga filozofie a executării silite, pe care o voi relua în această prefață.

* * *

Cunoscutul filosof roman Seneca, în lucrarea sa „De ira”, relevă cum guvernatorul Gnaeus Calpurnius Piso, la un moment dat, condamnă la moarte un soldat întors din permisie fără camaradul său, pe baza prezumției că lipsa acestuia din urmă echivalează cu uciderea sa de către cel dintâi. Chiar în clipa când călăul se pregătea să aplice pedeapsa capitală, își face apariția camaradul dispărut, iar centurionul ordonă oprirea execuției. Furios, Gnaeus Calpurnius Piso dispune executarea celor trei militari, pentru următoarele motive: cel dintâi, pentru că deja a fost pronunțată sentința; cel de-al doilea, pentru că din cauza lui a fost condamnat la moarte un om nevinovat, iar cel de-al treilea, centurionul care a oprit execuția celui dintâi, pentru că a împiedicat înfăptuirea justiției. Această pildă are rolul de a ilustra dictonul *fiat justitia ruat caelum* (să se facă dreptate, chiar de-ar fi să se prăbușească cerurile), preluat de împăratul Ferdinand I de Habsburg sub forma *fiat justitia et pereat mundus* (să se facă dreptate chiar de-ar fi să piară lumea), expresie a justiției duse la absurd, când aplicarea normelor legale produce, practic, efectul opus celui urmărit de legiuitor. Se subliniază, pe această cale, legătura strânsă dintre drept și morală, indisolubil legate în cadrul unui sistem social ce se vrea a fi just și corect; astfel, morală, fără drept, este imperfectă, lipsindu-i instrumentul de implementare, iar fără morală dreptul nu este decât un sistem mecanic incapabil de o apreciere corectă a realității.

Ironia fină a expresiei s-a pierdut, se pare, de-a lungul vremii, uitându-se faptul că dreptul nu constituie un scop în sine, ci un mijloc prin care societatea asigură satisfacerea uneia din necesitățile natural-umane fundamentale: auto-conservarea individului, a colectivității și, de ce nu, a speciei umane în ansamblul său. Armonizarea dreptului cu imperatiivele supraviețuirii este incompatibilă cu „dezideratul” unei justiții oarbe la modul absolut, căreia îi lipsește un libripens al moderației și al echilibrului.

Dacă autorii clasici, precum Seneca sau Sofocle (care, în piesa *Antigona*, oferă un alt exemplu al justiției duse la absurd, prin tiranul Creon), își manifestau dezaprobarea față de o atare atitudine, filosoful german G.W. Hegel a propus, în anul 1821, o „reparație morală” sub forma unei maxime care să scoată dreptul din ipostaza lui *ruat caelum* și să îl aducă la finalitatea sa originară și autentică: *fiat justitia ne pereat mundus* (să se facă dreptate, ca să nu piară lumea)!

* * *

Executarea silită modernă nu mai are nimic în comun cu povestea de mai sus. Este bazată pe un cadru legislativ consistent și coerent, necesar pentru recunoașterea dreptului subiectiv pretins de una dintre părțile procesului civil și protecției acestuia.

Pentru titularul unui drept subiectiv este esențială recunoașterea acestuia într-un cadru procesual bine stabilit și realizarea efectivă a ceea ce s-a statuat prin intermediul unei hotărâri

---

¹ Andrei Duțu, *Fiat justitia, pereat mundus*, editorial publicat în „Palatul de Justiție” nr. 3/2015.

juducătorești, elemente ce relevă, în concret, cele două etape principale ale procesului civil: faza judecării și executarea silită a hotărârii judecătorești.

Astfel, cel care pornește un proces civil se judecă nu numai pentru a i se recunoaște un drept printr-o hotărâre judecătorească și să se stabilească obligația ce-i incumbă pârâtului, ci urmărește și realizarea efectivă a dreptului pretins, respectiv constrângerea acestuia la plata unei sume de bani, predarea unui bun ori a folosinței acestuia, desființarea unei construcții, a unei plantații ori a altei lucrări, încredințarea minorului, stabilirea locuinței și vizitarea acestuia sau în luarea unei alte măsuri stabilite prin document executoriu.

Simpla recunoaștere a dreptului sau obligarea debitorului de a restabili dreptul încălcat ori contestat nu este, adeseori, suficientă, moment în care intervine executarea silită, ca și formă de manifestare a acțiunii civile. Așadar, scopul activității judiciare nu se poate limita doar la obținerea unei hotărâri judecătorești favorabile.

În domeniul executării silite, esențială este ideea de constrângere, prin intervenția unor organe, anume desemnate de lege pentru a determina respectarea de către debitor a obligațiilor stabilite în sarcina sa. Ceea ce deosebește constrângerea judiciară de cea administrativă constă în faptul că ea se realizează pe cale procesuală, fiind necesar să se obțină în prealabil recunoașterea existenței dreptului ori interesului legitim valorificat prin acțiune (*cognitio*) și apoi să se treacă la executarea obligației în vederea restabilirii ordinii de drept încălcate (*executio*).

O opinie interesantă este exprimată în lucrarea sa „Droit juridique privé suisse” de prof. elvețian W.J. Habscheid care remarcă că hotărârea judecătorească, prin ea însăși, chiar și cu autoritate de lucru judecat, „riscă să rămână o lovitură de sabie în apă și să nu servească cu nimic părții victorioase, în special reclamantului, dacă el n-ar putea recurge la constrângere pentru a o executa”.

Trebuie menționat caracterul excepțional al executării silite, aceasta nefiind o procedură obligatoriu de urmat. Este cu puțință, însă, ca debitorul, în fața unei hotărâri înzestrate cu forță executorie și putere de lucru judecat, să se convingă de justetea deciziei judiciare și să procedeze de bunăvoie la realizarea obligației dispuse în sarcina sa. În acest sens, este necesară instituirea de către legiuitor a unui ansamblu de mijloace procedurale de natură a face posibilă realizarea efectivă a dreptului chiar și în cazurile de opunere ale debitorului la îndeplinirea obligațiilor statuate prin hotărârea judecătorească pronunțată împotriva sa.

Iar această fază procesuală se caracterizează prin existența unor norme procedurale destinate a institui mijloace eficiente pentru realizarea dispozițiilor cuprinse într-un titlu executoriu.

Obiectivul executării silite este tocmai acela de a face posibilă realizarea efectivă a dreptului subiectiv și în cazurile de împotrivire a debitorului la îndeplinirea obligației cuprinse într-un titlu executoriu. De aceea, executarea silită, astfel cum o exprimă fără echivoc însăși denumirea sa, este destinată să intervină numai în cazul neexecutării de bunăvoie a măsurilor dispuse de judecător. Noua reglementare a raporturilor execuționale consacră, în mod expres, principiul enunțat. Potrivit art. 10 alin. (1) din Codul de executare al Republicii Moldova: „Executarea silită reprezintă un ansamblu de măsuri, prevăzute de prezentul cod, prin care creditorul realizează, prin intermediul executorului judecătoresc, cu concursul organelor de stat abilitate, drepturile sale, recunoscute printr-un document executoriu, dacă debitorul nu-și îndeplinește benevol obligațiile”.

Această fază a procesului civil nu este lipsită de interes și pe planul dreptului material, executarea silită având implicații importante pentru creditor ca și o ultimă cale de valorificare a dreptului. Într-adevăr, constrângerea statală nu intervine doar pentru restabilirea unui drept

subiectiv privat, ci și în scopul salvării ordinii de drept, instituția executării silite având și un caracter preventiv în ceea ce îi privește pe participanții la viața juridică, despre consecințele patrimoniale ale neexecutării obligațiilor asumate.

În societățile democratice, întemeiate pe valorile economiei de piață, executarea silită este una dintre instituțiile procesuale de maximă importanță și a cărei contribuție la promovarea creditului civil și la stimularea operațiunilor dintre profesioniști este de necontestat.

* * *

Prezenta culegere de acte normative adună într-un singur volum, atât reglementările de drept execuțional civil, cât și legislația profesiei de executor judecătoresc din Republica Moldova. Prin aceasta, sperăm să fi creat un instrument de lucru util practicienilor dreptului, executori judecătorești, judecători, procurori, avocați, notari publici, consilieri juridici, și nu numai.

CODUL DE EXECUTARE AL REPUBLICII MOLDOVA¹

CARTEA ÎNTÎ EXECUTAREA HOTĂRÎRILOR CU CARACTER CIVIL

Titlul I DISPOZIȚII GENERALE

Capitolul I PRINCIPII GENERALE

Articolul 1. Sarcina și scopul procedurii de executare

(1) Procedura de executare are sarcina de a contribui la realizarea drepturilor creditorilor recunoscute printr-un document executoriu prezentat spre executare, în modul stabilit de lege.

(2) În scopul îndeplinirii sarcinii prevăzute la alin. (1), legislația privind executarea stabilește competența executorului judecătoresc, modul și condițiile de executare silită a documentelor executorii.

Articolul 2. Principiul legalității

Executorul judecătoresc asigură executarea silită a documentelor executorii în strictă conformitate cu prezentul cod și cu alte acte normative.

Articolul 3. Principiul egalității

Modul și condițiile de punere în executare a documentelor executorii se extind asupra persoanelor cu funcție de răspundere, persoanelor fizice, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială, și asupra persoanelor juridice, indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare.

---

¹ Republicat în temeiul art. II alin. (2) al Legii nr. 143 din 2 iulie 2010 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 160-162, art. 584.

În titlul și în cuprinsul capitolului XX după cuvintele „gradului militar” se introduc cuvintele „sau special” prin LP65 din 07.04.11, MO 110-112/08.07.11 art. 297.

Modificat prin: LP82 din 29.05.14, MO 319-324/24.10.14 art. 632; LP173 din 25.07.14, MO 231-237/08.08.14 art. 531 – în vigoare 08.11.14; LP42 din 27.03.14, MO 110-114/09.05.14 art. 276; LP315 din 20.12.13, MO 17-23/24.01.14 art. 42; HCC18 din 23.08.13, MO 182-185/23.08.13 art. 27 – în vigoare 04.07.13; LP146 din 14.06.13, MO 161-166/26.07.13 art. 518; LP31 din 07.03.13, MO 69-74/05.04.13 art. 223; LP304 din 26.12.12, MO 48/05.03.13 art. 150 – în vigoare 05.03.13; LP252 din 08.11.12, MO 263-269/21.12.12 art. 855; LP213 din 12.10.12, MO 234-236/09.11.21 art. 748; LP178 din 11.07.12, MO 190-192/14.09.12 art. 644 – în vigoare 14.09.12; LP164 din 11.07.12, MO 190-192/14.09.12 art. 638 – în vigoare 14.03.13; LP96 din 03.05.12, MO 135-141/06.07.12 art. 443 – în vigoare 06.10.12; LP34 din 24.05.12, MO 126-129/22.06.12 art. 405 – în vigoare 01.07.12; RMO 113 din 08.06.12, MO 113-118/08.06.12 p. 15; LP120 din 25.05.12, MO 103/29.05.12 art. 353 – în vigoare 01.10.12; LP33 din 06.05.12, MO 99-102/25.05.12 art. 330; LP28 din 01.03.12, MO 54-59/23.03.12 art. 176; LP5 din 15.01.12, MO 46-47/07.03.12 art. 138; LP92 din 12.05.11, MO 197-202/18.11.11 art. 567; LP184 din 27.08.11, MO 146/28.08.11 art. 450; LP65 din 07.04.11, MO 110-112/08.07.11 art. 297; LP88 din 21.04.11, MO 107-109/01.07.11 art. 284; LP48 din 26.03.11, MO 53/04.04.11 art. 114 – în vigoare 04.04.11.

Articolul 4. Principiul disponibilității

(1) Creditorul dispune de dreptul de a cere executarea silită a documentelor executorii, precum și de a renunța la executarea începută sau de a amâna pornirea ei, în limitele prescripției dreptului stabilit.

(2) Părțile în procedura de executare (creditorul și debitorul) pot executa documentul executoriu prin încheierea unei tranzacții în condițiile prezentului cod.

Articolul 5. Principiul umanismului

Modul și condițiile de punere în executare a documentelor executorii se stabilesc pe principiul respectării drepturilor omului și nu pot avea ca scop pricinuirea de suferințe fizice și morale sau de prejudicii materiale.

Articolul 6. Limba procedurii de executare

(1) Procedura de executare se desfășoară în limba de stat.

(2) Dacă nu posedă limba de stat, participanții la procedura de executare au dreptul de a lua cunoștință de actele procedurii de executare și de a vorbi prin interpret.

Articolul 7. Independența executorului judecătoresc

(1) În executarea documentelor executorii, executorul judecătoresc este independent și se supune numai legii.

(2) Orice imixtiune în activitatea de executare a documentelor executorii este inadmisibilă și atrage răspunderea prevăzută de lege.

Articolul 8. Caracterul obligatoriu al cerințelor executorului judecătoresc

(1) Cerințele executorului judecătoresc înaintate în modul stabilit de prezentul cod și de alte acte normative sînt obligatorii pentru toate autoritățile publice, persoanele juridice, persoanele cu funcție de răspundere și persoanele fizice.

(2) Persoanele care nu execută cerințele executorului judecătoresc sau care împiedică executarea lor poartă răspunderea prevăzută de lege.

Articolul 9. Atacarea actelor executorului judecătoresc

Participanții la procedura de executare, alte persoane interesate ale căror drepturi ori interese ocrotite de lege au fost încălcate printr-un act de executare pot ataca actul în conformitate cu legea.

Titlul II**EXECUTAREA SILITĂ A DOCUMENTELOR EXECUTORII****Capitolul II****DISPOZIȚII GENERALE****Articolul 10. Executarea silită**

(1) Executarea silită reprezintă un ansamblu de măsuri, prevăzute de prezentul cod, prin care creditorul realizează, prin intermediul executorului judecătoresc, cu concursul organelor de stat abilitate, drepturile sale, recunoscute printr-un document executoriu, dacă debitorul nu-și îndeplinește benevol obligațiile.

(2) Executarea silită începe prin sesizarea executorului judecătoresc în condițiile legii și se efectuează prin orice formă prevăzută de prezentul cod, simultan sau succesiv, pînă la realizarea dreptului recunoscut prin documentul executoriu, pînă la achitarea dobînzilor, a penalităților sau a altor sume, acordate potrivit legii, precum și a cheltuielilor de executare.

(3) Executarea silită se efectuează în baza unui titlu executoriu sau a unui alt document care, potrivit prezentului cod, este document executoriu.

Articolul 11. Documentele executorii

Sînt documente executorii și se execută conform normelor stabilite de prezentul cod:

- a) titlurile executorii eliberate de instanța de judecată în condițiile legii;
- b) hotărârile date de instanțele de judecată în pricinile de contencios administrativ, încheierile, ordonanțele și deciziile instanțelor de judecată, eliberate în cauze civile;
- c) deciziile (hotărârile) contravenționale, inclusiv cele emise de agenții constatatori în limitele competenței atribuite lor prin lege, și sentințele pe cauzele penale în partea încasării amenzii, confiscării speciale, precum și în partea acțiunii civile;
- d) ordonanțele privind liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională sub formă de amendă;
- e) titlurile executorii eliberate în temeiul hotărârilor arbitrale;
- f) titlurile executorii emise în baza hotărârilor instanțelor de judecată străine și ale arbitrajelor internaționale, recunoscute și încuviințate spre executare pe teritoriul Republicii Moldova;
- g) deciziile Curții Constituționale cu privire la aplicare de amenzi;
- h) încheierile executorului judecătorec;
- i) deciziile Colegiului disciplinar al Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești și ale Colegiului disciplinar al Uniunii Avocaților cu privire la aplicarea sancțiunilor disciplinare cu caracter pecuniar;
- j) hotărârile (deciziile) cu privire la aplicarea de sancțiuni eliberate de autoritățile publice și/sau de alte instituții abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control;
- k) actele notariale învestite cu formulă executorie;
- l) hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la suma de reparare echitabilă a prejudiciului și de compensare a celorlalte cheltuieli, precum și acordul de soluționare pe cale amiabilă a cauzei, semnat de părți;
- m) deciziile de regularizare întocmite de Serviciul Vamal¹;
- n) contractele de gaj a bunurilor mobile, cu condiția că avizul de executare a gajului a fost înscris în Registrul garanțiilor reale mobile în ordinea prevăzută de lege².

Articolul 12. Eliberarea titlului executoriu

(1) Titlul executoriu se eliberează creditorului la cerere de către prima instanță, după rămînerea definitivă a hotărîrii³.

(2) În cazurile prevăzute la art. 256 din Codul de procedură civilă, precum și în cazul în care instanța a dispus executarea imediată, titlul executoriu se eliberează imediat.

Articolul 13. Eliberarea mai multor titluri executorii în temeiul unei singure hotărîri

(1) În temeiul unei hotărîri se eliberează un singur titlu executoriu.

(2) Dacă executarea trebuie să se efectueze în diferite locuri sau dacă hotărîrea s-a dat în folosul mai multor creditori, instanța de judecată eliberează creditorilor, la cerere, mai multe titluri executorii, cu indicarea exactă a locului de executare.

(3) În temeiul hotărîrii judecătorești prin care debitorii sînt obligați să achite sume de bani în mod solidar, la cererea creditorului se eliberează mai multe titluri executorii potrivit numărului de debitori solidari.

(4) În cazul modificării hotărîrii, instanța eliberează un nou titlu executoriu în corespundere cu dispozitivul modificat. Titlul executoriu emis în temeiul unei hotărîri casate sau modificate se restituie instanței emitente spre anulare.

¹ Art. 11 lit. m) introdusă prin LP178 din 11.07.12, MO 190-192/14.09.12 art. 644; în vigoare 14.09.12.

² Art. 11 lit. n) introdusă prin LP173 din 25.07.14, MO 231-237/08.08.14 art. 531; în vigoare 08.11.14.

³ Art. 12 al. (1) în redacția LP5 din 15.01.12, MO46-47/07.03.12 art. 138.

Art. 12 al. (1) modificat prin LP184 din 27.08.11, MO 146/28.08.11 art. 450.

Articolul 14. Cuprinsul documentului executoriu

(1) Documentul executoriu eliberat de instanța de judecată cuprinde:

- a) denumirea instanței de judecată care a eliberat documentul executoriu;
- b) pricina în a cărei bază a fost eliberat documentul executoriu;
- c) data pronunțării hotărârii, dispozitivul (textual);
- d) data rămîinerii definitive a hotărârii sau mențiunea privind executarea imediată;
- e) numele, prenumele și data nașterii sau denumirea debitorului și a creditorului, codul fiscal, domiciliul ori sediul lor, datele bancare de identificare;
- f) data eliberării titlului executoriu;
- g) mențiuni privind măsurile de asigurare a acțiunii;
- h) mențiunea privind autorizarea pătrunderii forțate a executorului judecătoresc în încăperile aflate în posesia sau în proprietatea debitorului, inclusiv în cele în care se află bunurile debitorului;
- i) alte mențiuni, după caz.

(2) Titlul executoriu, eliberat în temeiul unei hotărâri judecătorești, se semnează de către judecător și grefier și se certifică cu ștampila instanței de judecată.

(3) Alte documente executorii decât cele eliberate de instanța de judecată, cu excepția celor prevăzute la art. 11 lit. k), se semnează de persoana cu funcție de răspundere și se certifică cu ștampila organului respectiv. Ele vor cuprinde toate datele prevăzute la alin. (1), cu excepția prevederilor lit. g) și h).

(4) În cazul în care hotărîrea instanței de judecată străine sau a arbitrajului internațional a fost recunoscută și încuviințată spre executare pe teritoriul Republicii Moldova, în titlul executoriu se indică atât denumirea instanței de judecată străine sau a arbitrajului internațional, precum și denumirea instanței de judecată din Republica Moldova care a recunoscut și a încuviințat executarea acestei hotărîri.

Articolul 15. Prezentarea documentului executoriu spre executare

(1) Documentul executoriu se prezintă spre executare de către creditor.

(2) Instanța de judecată prezintă din oficiu titlul executoriu spre executare în pricinile ce țin:

- a) de confiscarea bunurilor;
- b) de urmărirea sumelor ce urmează a fi făcute venit la stat;
- c) urmărirea sumelor încasate din contul statului, din contul întreprinderilor de stat și al celor municipale, al societăților comerciale cu capital majoritar de stat;
- d) de urmărirea pensiei de întreținere;
- e) de încasarea sumelor pentru repararea prejudiciilor cauzate prin vătămarea integrității corporale, prin o altă vătămare a sănătății sau prin deces, dacă repararea s-a efectuat sub formă de prestații bănești periodice;
  - e¹) de repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești¹;
  - e²) de repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești²;
- f) de restabilirea la locul de muncă și de încasarea salariului mediu pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă;
- g) încasarea indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă și altor prestații de asigurări sociale prevăzute de lege.

¹ Art. 15 alin. (2), lit. e¹) introdusă prin LP88 din 21.04.11, MO 107-109/01.07.11 art. 284.

² Art. 15 alin. (2), lit. e²) introdusă prin LP96 din 03.05.12, MO 135-141/06.07.12 art. 443; în vigoare 06.10.12.